

TJÄNSTESKRIVELSE

2019-03-11

Utbildningskontoret

Utbildningsnämnden

Miljöbokslut utbildningsnämnden 2018

Dnr: UN 19/45

Sammanfattning av ärendet

Södertälje är en kommun med höga miljömål och ambitioner. Miljön och klimatet är en av de viktigaste framtidsfrågorna globalt och även för den lokala miljön i Södertälje. Det övergripande miljömålet är att lämna över ett samhälle till de kommande generationerna där de stora miljöproblemen är lösta och utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem.

Miljö- och klimatprogrammet anger mål för kommunens miljöarbete. Nämnderna ska årligen följa upp de delar som nämnderna ansvarar för av Miljö- och klimatprogrammet inför kommunens sammanlagta miljöbokslut.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2019-03-11

PM Miljöbokslut utbildningsnämnden 2018

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ärendet är en uppföljning och har inte några nya ekonomiska konsekvenser.

Kontorets förslag till Utbildningsnämnden:

Utbildningsnämnden beslutar att godkänna sina delar i miljöbokslutet för 2018.

Monica Sonde

Utbildningsdirektör

Handläggare: Jörgen Alm
Ekonomichef
Staben
Telefon (direkt): 08-523 019 64
E-post: jorgen.alm@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Akten

Rapport | 2019-03-11

Miljöbokslut utbildningsnämnden

2018

Bakgrund

Södertälje är en kommun med höga miljömål och ambitioner. Miljön och klimatet är en av de viktigaste framtidsfrågorna globalt och även för den lokala miljön i Södertälje. Det övergripande miljömålet är att lämna över ett samhälle till de kommande generationerna där de stora miljöproblemen är lösta och utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem.

Miljö- och klimatprogrammet anger mål för kommunens miljöarbete. Nämnderna ska årligen följa upp de delar som nämnderna ansvarar för av Miljö- och klimatprogrammet inför kommunens sammanlagta miljöbokslut.

Statusen för respektive mål bedöms enligt nedan.

Grön 	Åtgärder har gjorts under året. Effekten är att målet är uppnått för detta år Målet är uppfyllt sedan tidigare
Gul 	Målet är delvis uppfyllt Åtgärder har gjorts under året för att nå målet men effekten kan inte ses ännu Beslut av åtgärder har tagits och planerats in under programperioden för att uppnå målet senast 2021
Röd 	Åtgärder har inte gjorts under året för att nå målet Beslut av åtgärder har inte tagits och planerats in under programperioden för att uppnå målet senast 2021 Målet kräver beslut om omprioritering av resurser för flera parter för att uppnås

Mark och vatten

Mål 1.6	Jordbruksmarken i kommunen ska förvaltas på ett långsiktigt hållbart sätt för att säkerställa tillgången till livsmedel samt jordbruksmarkens natur-, kultur- och rekreativvärden för dagens samt framtida generationer.
Indikator	Beskrivning av arbetet som genomförs i odlingsstrategin.
Uppföljning	Arbetet med att ta fram en livsmedelsförsörjningsstrategi pågår under 2019.
Status	

Klimat och Energi

Mål 2.2.4	Ställa krav på förnyelsebara bränslen och energieffektivitet vid upphandling av externa transporter, till exempel entreprenörer, skolskjuts, färdtjänst samt leverantörer.
Indikator	Antal och typ av kravställande.
Uppföljning	Vid upphandlingen av skolskjuts ställdes krav på: Max utsläpp koldioxid för fordon Euroklassning av fordon Miljöklassning av drivmedel, både fossila och förnyelsebara Energimärkning däck samt däcktryck Dubbfria däck i tätort
Status	

Bebyggelser och transporter

Mål 3.3	Södertälje kommuns skolgårdsmiljöer ska öka möjligheten för barn och unga att få tillgång och kunskap om ekosystemtjänster.
Indikator	Antal genomförda ekosystemtjänster och beskrivning av dessa.
Uppföljning	<p>I alla nya miljöer, vid nybyggnationer av förskolor och skolor samt vid upprustning av förskole- och skolgårdar, görs en inventering av ekosystemtjänster genom Telge Fastigheter. Det är en uttalad målsättning att vi i alla miljöer ska satsa på ekosystemtjänster.</p> <p>Under 2018 har Viksbergs förskola och Viksbergskolan färdigställts och tagits i bruk. Där har flertalet ekosystemtjänster använts, bland annat har stora gräsytor bevarats och tillskapats, sedumtak anlagts, fruktträd planterats och planteringslådor skapats.</p> <p>Under 2018 har upprustningen av fyra förskole- och skolgårdar påbörjats. Där det är möjligt har ekosystemtjänster lagt till i miljön, bland annat har Blombäckaskolans skolgård utökats med 2000 kvadratmeter gräsyta och 26 nya träd har planterats. En fullständig bild av dessa insatser är dock möjligt först vid sommaren 2019 då alla åtgärder kan färdigställas.</p>
Status	

Konsumtion och beteende

Mål 4.1	Södertälje kommun ska minska användningen av skadliga kemikalier i organisationen.
Indikator	Beskrivning av genomförda åtgärder och aktiviteter i handlingsplanen. ¹
Uppföljning	Förskolan i Södertälje gjorde sin första utrensning av leksaker och andra produkter, kopplat till giftfri förskola, för flera år sedan. Medvetenheten kring dessa frågor är stor och under 2019 tas kommunens egna kemikalieplan i bruk. Enligt denna ska förskolorna fortsätta sin utrensning och utfasning av produkter

¹ OBS! Kemikalieplanen börjar gälla from jan-19. Kommentera ändå om något arbete inom detta genomförts redan 2018.

	<p>som är mindre bra utifrån ett kemikalieperspektiv. Bland annat kommer alla platsbyglas och plasttallrikar som används vid måltider att de närmaste åren bytas ut mot riktiga glas och en lätt och tålig variant av porslinstallrikar.</p> <p>En förutsättning för att det ska vara lätt att göra rätt då förskolorna inhandlar nya produkter är att upphandlade avtal är kravställda utifrån ett miljö- och kemikalieperspektiv. I stort sett ska det inte kunna vara möjligt att inhandla produkter som är skadliga om det finns andra bättre alternativ. Skadliga produkter inventeras och dokumenteras i en kemikalieförteckning i enlighet med verksamheternas egenkontroll.</p>
Status	

Mål 4.3	Andelen miljömärkta varor och tjänster ska öka och följas upp. Kommunen ska ställa avancerade miljökrav som följs upp i de prioriterade områdena: giftfri förskola, begränsad klimatpåverkan och sociala villkor. Vid upphandling ska livscykelperspektiv, som även omfattar ekonomiska aspekter, beaktas.
Indikator	Andel miljökrav. Baskrav samt avancerande krav, enligt Upphandlingsmyndighetens kriterier
Uppföljning	<p>En ny grossistupphandling gjordes under 2018 och avtalet började gälla 1 december. I denna ställdes krav i enlighet med upphandlingsmyndighetens krav på avancerad nivå där det är möjligt.</p> <p>Kompetensutveckling angående att ställa miljökrav är mycket god för Kostenheten.</p>
Status	

Mål 4.4	Andelen av kommunens ekologiska livsmedelsinköp ska årligen öka.
Indikator	Andel ekologiska inköp.
Uppföljning	<p>UN: 62,6 % (60,4 %) ●</p> <p>2017 års resultat inom parentes.</p>
Status	●

Mål 4.7	Kunskapen och medvetenheten om miljöfrågor, hållbar konsumtion samt värdet av biologisk mångfald och ekosystem ska öka.
Indikator	Beskrivning av kunskaps- och informationsinsatser.
Uppföljning	<p>Inom förskolan i kommunen används Miljönären på samtliga enheter och det bidrar till en bättre källsortering samtidigt som det ger förskolan ett pedagogiskt verktyg för att jobba med barnen kring kretslopp och hållbar utveckling.</p> <p>Under våren 2018 genomförde ReMida sin årligen återkommande utställning i Stadshuset. Denna utställning bidrar till att öka intresset för och kunskapen om hållbar utveckling. ReMida är ett kreativt återvinningscentrum där spill- och restmaterial återanvänds i förskolverksamheten och genom barns fantasi och kreativitet får ett nytt liv, istället för att materialet slängs bort. ReMida var i början knutet till ett specifikt förskoleområde men med en numera uttalad kommunövergripande målsättning sprids kompetensen kring ReMida till allt fler förskolor och förskoleområden. Arbetet med detta fortsätter och planen är att verksamheten ska omlokaliseras till en mer central plats i kommunen och att detta underlättar både spridning av kompetens och tillgång till material.</p>
Status	●

Mål 4.8 (samma mål som 2.2.7)	Det kött som köps in till kommunens verksamheter skall vara producerat enligt svensk djurskyddslagstiftning och i så stor utsträckning som möjligt vara ekologiskt producerat eller viltkött.
Indikator	Andel ekologiskt kött samt viltkött.
Uppföljning	Allt kött som finns på avtal är producerat enligt svensk djurskyddslagstiftning. Cirka 51 % är ekologiskt av allt inköpt kött. Avtal som avser viltkött nyttjas och vi köper allt vi får köpa (vi har option på ca 1.6 ton viltkött från lokal viltförädlare)
Status	

Mål 4.9	Södertälje kommun skall sträva efter att enbart servera fisk som är grönlistad i WWFs fiskeguide och därmed hållbart producerad eller fiskad från hållbara bestånd.
Indikator	Andel hållbar fisk.
Uppföljning	Tillgången på grönlistad fet fisk är ytterst begränsad. Det betyder att den lax som serveras är gullistad enligt WWF:s fiskguide. All övrig fisk som serveras är MSC-märkt, dvs. grönlistad.
Status	

Mål 4.11	Minska utsläppen av mikroplaster.
Indikator	Beskrivning av aktiviteter och åtgärder.
Uppföljning	Förskolan är, tack vare arbetet med Giftfri förskola och kommunens framtagna Kemikalieplan, restriktiva när det gäller inköp av platsprodukter. Kunskapen är generellt sett stor kring denna fråga och särskilt hos de som ansvarar för inköp i verksamheten. Förskolorna arbetar dessutom väldigt mycket naturens egna material utifrån den inspiration som verksamheten tar från förskolorna i Reggio Emilia, Italien. På vissa förskolor saknas exempelvis plastleksaker nästan helt.

	<p>Andra produkter som kan finnas och innehåller plast, exempelvis madrasser, är under utfasning. När nya inköp görs tas stor hänsyn till gift- och miljöperspektivet.</p> <p>När det kommer till nyproduktion och renovering av förskolelokaler och förskolegårdar använder Telge Fastigheter miljödatan Sunda Hus vid val av produkter. Allt material och alla produkter som används ska vara godkända utifrån Sunda Hus. När det gäller konstgräs och andra plastunderlag som används vid planering av utelek är det dock svårt att hitta bra alternativ i dagsläget.</p>
Status	